

Oikeustapauskokoelma

UNIONIN TUOMIOISTUIMEN MÄÄRÄYS (ensimmäinen jaosto)

16 päivänä heinäkuuta 2015*

Ennakkoratkaisupyyntö — Unionin tuomioistuimen työjärjestyksen 99 artikla — Direktiivi 93/13/ETY — 7 artikla — Euroopan unionin perusoikeuskirja — 7 ja 47 artikla — Kuluttajasopimukset — Lainasopimus, jonka vakuutena on kiinteistökiinnitys — Kohtuuttomat ehdot — Kiinnitetyn kiinteistön ulosmittausmenettely — Muutoksenhakuoikeus

Asiassa C-539/14,

jossa on kyse SEUT 267 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyyntöstä, jonka Audiencia Provincial de Castellón (Espanja) on esittänyt 21.11.2014 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut unionin tuomioistuimeen 27.11.2014, saadakseen ennakkoratkaisun asiassa

Juan Carlos Sánchez Morcillo ja

María del Carmen Abril García

vastaan

Banco Bilbao Vizcaya Argentaria SA,

UNIONIN TUOMIOISTUIN (ensimmäinen jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja A. Tizzano (esittelevä tuomari) sekä tuomarit S. Rodin, A. Borg Barthet, E. Levits ja F. Biltgen,

julkisasiamies: N. Wahl,

kirjaaja: A. Calot Escobar,

päätettyään julkisasiamiestä kuultuaan ratkaista asian perustellulla määräyksellä unionin tuomioistuimen työjärjestyksen 99 artiklan mukaisesti,

on antanut seuraavan

määräyksen

- 1 Ennakkoratkaisupyyntö koskee kuluttajasopimusten kohtuuttomista ehdoista 5.4.1993 annetun neuvoston direktiivin 93/13/ETY (EYVL L 95, s. 29) 7 artiklan, luettuna yhdessä Euroopan unionin perusoikeuskirjan (jäljempänä perusoikeuskirja) 47 artiklan, 34 artiklan 3 kohdan ja 7 artiklan kanssa, tulkintaa.

* Oikeudenkäyntikieli: espanja.

- 2 Tämä pyyntö on esitetty asiassa, jossa asianosaisina ovat yhtäältä Juan Carlos Sánchez Morcillo ja María del Carmen Abril García ja toisaalta Banco Bilbao Vizcaya Argentaria SA (jäljempänä Banco Bilbao) ja joka koskee ensiksi mainittujen asuntonaan käyttämän kiinteistön ulosmittausta vastaan esitettyä väitettä.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Unionin oikeus

- 3 Direktiivin 93/13 1 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Tämän direktiivin tarkoituksena on lähentää jäsenvaltioiden elinkeinonharjoittajan ja kuluttajan välillä tehtyjen sopimusten kohtuuttomia ehtoja koskevia lakeja, asetuksia ja hallinnollisia määräyksiä.”

- 4 Kyseisen direktiivin 3 artiklassa säädetään seuraavaa:

”1. Sopimusehtoa, josta ei ole erikseen neuvoteltu, pidetään kohtuuttomana, jos se hyvän tavan vastaisesti aiheuttaa kuluttajan vahingoksi huomattavan epätasapainon osapuolten sopimuksesta johtuvien oikeuksien ja velvollisuuksien välille.

2. Sopimusehtoa ei koskaan pidetä erikseen neuvoteltuna, jos se on ennakolta laadittu, eikä kuluttaja ole näin ollen voinut vaikuttaa sen sisältöön, varsinkaan ennakolta muotoiltujen vakiosopimusten yhteydessä.

--

3. Liitteessä on ohjeellinen luettelo, joka ei ole tyhjentävä, niistä ehdoista, joita voidaan pitää kohtuuttomina.”

- 5 Mainitun direktiivin 7 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Jäsenvaltioiden on kuluttajien ja kilpailevien elinkeinonharjoittajien edun vuoksi varmistettava, että on olemassa riittäviä ja tehokkaita keinoja kohtuuttomien ehtojen käytön lopettamiseksi elinkeinonharjoittajan ja kuluttajan välisissä sopimuksissa.”

Espanjan oikeus

- 6 Tuomion Aziz (C-415/11, EU:C:2013:164) jälkeen kiinnitysvelallisten suojan vahvistamisesta, velan uudelleen järjestelystä ja sosiaalisesta vuokrasta 14.5.2013 annetun Espanjan lain 1/2013 (Ley 1/2013, de medidas para reforzar la protección a los deudores hipotecarios, reestructuración de deuda y alquiler social; BOE nro 116, 15.5.2013, s. 36373) III luvulla muutettiin 7.1.2000 annettua Espanjan siviiliprosessilakia (Ley de enjuiciamiento civil; BOE nro 7, 8.1.2000, s. 575; jäljempänä siviiliprosessilaki).
- 7 Siviiliprosessilakia on muutettu myöhemmin kiireellisistä toimenpiteistä konkurssiasioissa 5.9.2014 annetun asetuksen 11/2014 (decreto-ley 11/2014 de medidas urgentes en materia concursal; BOE nro 217, 6.9.2014, s. 69767; jäljempänä muutettu siviiliprosessilaki) kolmannella loppusäännöksellä tarkoituksena ”saattaa siviiliprosessilaki vastaamaan äskettäin 17.7.2014 annettua Euroopan unionin tuomioistuimen tuomiota”.

- 8 Kiinnitetyn kiinteistön ulosmittauksen vastustamismenettelyä koskevassa muutetun siviiliprosessilain 695 §:ssä säädetään seuraavaa:

”1. Tässä luvussa tarkoitetuissa menettelyissä ulosmittausvelallinen voi esittää ainoastaan seuraavia vastustamisperusteita

- (1) vakuuden tai vakuuden kohteena olevan saatavan lakkaaminen, – –
- (2) saatavan määrittämistä koskeva virhe, – –
- (3) kun kyseessä on ulosmittaus, joka kohdistuu kiinnitettyyn irtaimen omaisuuteen tai omaisuuteen, joka on annettu pantiksi ilman hallinnan siirtoa, tähän omaisuuteen kohdistettu muu panttioikeus, irtaimisto- tai kiinteistökiinnitys taikka takavarikko, joka on kirjattu ennen menettelyn kohteena olevaa rasiitetta, mikä on osoitettava vastaavalla rekisteröintitodistuksella
- (4) ulosmittauksen tai perittävän summan määrittämisen perusteena olevan sopimusehdon kohtuuttomuus.

2. Jos 1 momentissa tarkoitettuja vastustamisperusteita esitetään, tuomioistuimen kanslian virkamies keskeyttää ulosmittauksen ja kutsuu osapuolet kuultaviksi tietyinä määräpäivinä tuomioistuimeen, joka on päättänyt ulosmittausmenettelyn aloittamisesta, jolloin kutsun ja määräjän välille on jätävä vähintään 15 päivää; tänä määräpäivänä tuomioistuin kuulee osapuolia, ottaa huomioon esitetyt kirjelmät ja antaa kahden päivän kuluessa asianmukaiseksi arvioimansa ratkaisun päätöksen muodossa.

3. Päätös, jolla hyväksytään tämän pykälän 1 momentin ensimmäiseen ja kolmanteen kohtaan perustuva vastustamisperuste, aiheuttaa ulosmittauksen keskeytymisen; päätöksellä, jolla hyväksytään toiseen kohtaan perustuva vastustamisperuste, vahvistetaan määrä, jonka suuruisena ulosmittausta on jatkettava.

Jos hyväksytään neljänteen kohtaan perustuva vastustamisperuste, ulosmittaus keskeytyy, jos sopimusehto on ulosmittauksen perustana. Muussa tapauksessa ulosmittausta jatketaan siten, että kohtuutonta ehtoa ei sovelleta.

4. Päätökseen, jolla määrätään ulosmittauksen keskeytymisestä tai kohtuuttoman ehdon soveltamatta jättämisestä tai jolla hylätään väite tämän pykälän 1 momentin 4 kohdassa säädetyllä perusteella, voidaan hakea muutosta.

Muissa kuin näissä tapauksissa päätöksiin, joissa annetaan ratkaisu tässä pykälässä tarkoitettusta vastustamisperusteesta, ei voida hakea muutosta, ja niiden vaikutukset koskevat vain ulosmittausmenettelyä, jonka yhteydessä ne on annettu.”

- 9 Muutetun siviiliprosessilain 698 §:ssä säädetään seuraavaa:

”1. Muihin kuin edeltävissä pykälissä tarkoitettuihin perusteisiin perustuvat velallisen, kolmannen haltijan tai muun osapuolen väitteet, myös täytäntöönpanoperusteen pätemättömyyttä, saatavan erääntymistä, selvyyttä, lakkaamista tai määrää koskevat väitteet, ratkaistaan asianmukaisessa menettelyssä, joka ei johda tässä luvussa säädetyin menettelyin keskeyttämiseen tai estymiseen.

– –”

- 10 Muutetun siviiliprosessilain 552 §:ssä, joka koskee muutoksenhakumahdollisuutta siinä tapauksessa, ettei täytäntöönpanoa määrätä, säädetään seuraavaa:

”1. Jos tuomioistuin katsoo, etteivät laissa säädetyt edellytykset ja vaatimukset täytäntöönpanon määräämiselle täyty, se antaa täytäntöönpanon epävän päätöksen.

Jos tuomioistuin katsoo, että jotakin 557 §:n 1 momentissa tarkoitettuihin täytäntöönpanoperusteisiin sisältyvää ehtoa voidaan pitää kohtuuttomana, se kuulee asianosaisia 15 päivän määräajassa. Kun asianosaisia on kuultu, tuomioistuin antaa ratkaisun viiden työpäivän kuluessa 561 §:n 1 momentin 3 kohdan mukaisesti.

2. Määräykseen, jolla täytäntöönpano evätään, voidaan hakea suoraan muutosta, jolloin muutoksenhakumenettelyyn osallistuu vain velkoja. Velkoja voi halutessaan myös vaatia kyseistä tuomioistuinta käsittelemään asian uudelleen ennen muutoksenhakua.

3. Kun määräys, jolla täytäntöönpano evätään, on tullut lopulliseksi, velkoja voi vedota oikeuksiinsa ainoastaan tavallisessa tuomioistuinmenettelyssä, ellei sen lopullisen tuomion tai päätöksen oikeusvoimaiseksi tuleminen, johon velkojan täytäntöönpanovaatimus perustuu, ole esteenä tälle.”

- 11 Muutetun siviiliprosessilain 557 §:ssä, joka koskee muun täytäntöönpanoperusteen kuin tuomioistuimen antaman ratkaisun tai välitystuomion perusteella määrätyn täytäntöönpanon vastustamista, säädetään seuraavaa:

”1. Kun täytäntöönpano määrätään 517 §:n 2 momentin 4, 5, 6 ja 7 kohdassa tarkoitetun täytäntöönpanoperusteen tai muiden 517 §:n 2 momentin 9 kohdassa tarkoitettujen asiakirjojen, jotka voivat olla täytäntöönpanoperusteena, perusteella, täytäntöönpanovelallinen voi esittää väitteen täytäntöönpanoa vastaan edellisessä pykälässä säädetyin määräajan kuluessa ja siinä säädetyssä muodossa ainoastaan, kun väitteen perusteena on jokin seuraavista:

--

7° täytäntöönpanoperusteeseen sisältyvät kohtuuttomat ehdot.

2. Jos edellä 1 momentissa tarkoitettu väite esitetään, tuomioistuimen kanslian virkamies keskeyttää prosessinjohtotoimena täytäntöönpanon.”

- 12 Muutetun siviiliprosessilain 561 §:ssä, joka koskee määräystä, jossa lausutaan väitteen asiakysymyksestä, säädetään seuraavaa:

”1. Kun asianosaisia on kuultu sellaisesta täytäntöönpanoa vastaan esitetystä väitteestä, joka ei perustu menettelyvirheisiin, ja kun mahdollinen suullinen käsittely on pidetty, tuomioistuin antaa määräyksellä yksinomaan täytäntöönpanoa varten jonkin seuraavansisältöisistä ratkaisuista:

(1) veloitetaan jatkamaan täytäntöönpanoa vahvistetun määrän mukaisesti, jos esitetty väite on hylätty kaikilta osin. Jos väite perustuu liialliseen vaatimukseen ja se hyväksytään osittain, täytäntöönpano määrätään hyväksytyn määrän mukaisesti.

--

(2) todetaan, ettei täytäntöönpanoa ole syytä jatkaa, jos jokin 556 ja 557 §:ssä mainituista syistä on hyväksytty tai jos 558 §:ssä tarkoitettua liiallista vaatimusta koskeva väite katsotaan kaikilta osin perustelluksi;

(3) jos yhtä tai useampaa sopimusehtoa on pidettävä kohtuuttomana, määräyksessä määrätään sopimusehdon kohtuuttomuuden seurauksista joko toteamalla, ettei täytäntöönpanoa ole syytä toteuttaa, tai määräämällä täytäntöönpanon toteuttamisesta siten, ettei kohtuuttomaksi katsottuja ehtoja sovelleta.

2. Jos täytäntöönpanoa vastaan esitetty väite hyväksytään, täytäntöönpano on tehoton, mahdolliset toteutetut takavarikot ja turvaamistoimet lakkaavat ja ulosmittausvelallinen palautetaan 533 ja 534 §:n mukaisesti asemaan, jossa se oli ennen täytäntöönpanoa. Ulosmittausvelkoja veloitetaan myös korvaamaan täytäntöönpanon vastustamisesta aiheutuneet kulut.

3. Määräykseen, jossa lausutaan väitteestä, voidaan hakea muutosta; muutoksenhaku ei keskeytä täytäntöönpanoa, jos muutosta haetaan päätökseen, jolla esitetty väite on hylätty.

--”

Pääasia ja ennakkoratkaisukysymys

13 Unionin tuomioistuin on jo tuomiossaan Sánchez Morcillo ja Abril García (C-169/14, EU:C:2014:2099) tulkinnut direktiivin 93/13 7 artiklan 1 kohtaa, luettuna yhdessä perusoikeuskirjan 47 artiklan kanssa, saman oikeudenkäynnin yhteydessä, josta pääasiassa on kyse. Pääasian tosiseikat on siten esitetty kyseisen tuomion 13–18 kohdassa seuraavasti:

”13 Ennakkoratkaisupyynnöstä käy ilmi, että pääasian valittajat allekirjoittivat 9.6.2003 Banco Bilbaon kanssa notaarin vahvistaman sopimuksen lainasta, joka oli määrältään 300 500 euroa ja jonka vakuutena oli valittajien kiinnitetty asunto.

14 Laina sovittiin maksettavaksi takaisin 360 kuukausierässä viimeistään 30.6.2028 mennessä. Siinä tapauksessa, että lainansaajat laiminlöisivät maksuveloitteensa, Banco Bilbaolla oli oikeus vaatia pääasian valittajilta lainan takaisin maksamista ennaikaisesti. Lainasopimukseen sisältyvän 6 bis ehdon mukaan vuotuisen viivästyskoron määrä oli 19 prosenttia, kun taas ajanjaksolla, jota oikeusriita pääasiassa koskee, Espanjan laillinen korko oli neljä prosenttia vuodessa.

15 Pääasian valittajien laiminlyötyä kuukausittaisen lainanlyhennysveloitteensa kyseisen lainan osalta Banco Bilbao vaati 15.4.2011, että valittajat maksavat lainan kokonaisuudessaan varsinaisine korkoineen ja viivästyskorkoineen takaisin ja että kiinnitetty kiinteistö pakkomyydään Banco Bilbaon hyväksi.

16 Kiinnitetyn kiinteistön ulosmittausmenettely aloitettiin, ja pääasian valittajat esittivät tätä vastaan väitteen, [jossa vedottiin esitetyn täytäntöönpanoperusteen riittämättömyyteen ja asiaa käsittelevän tuomioistuimen toimivallan puuttumiseen ja] jonka Juzgado de Primera Instancia n° 3 de Castellón (Castellonin alioikeus nro 3) hylkäsi 19.6.2013 tekemällään päätöksellä. Pääasian valittajat tekivät tästä päätöksestä valituksen, joka otettiin tutkittavaksi ja saatettiin Audiencia Provincial de Castellónin (Castellonin provinssin tuomioistuin) käsiteltäväksi.

17 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin toteaa, että vaikka Espanjan siviiliprosessilaissa sallitaan muutoksen hakeminen päätökseen, jolla hyväksytään velallisen ulosmittausta vastaan esittämä väite ja lopetetaan kiinnitetyn kiinteistön ulosmittausmenettely, siinä ei sitä vastoin anneta ulosmittausvelalliselle, jonka esittämä väite on hylätty, oikeutta hakea muutosta ensimmäisen oikeusasteen antamaan ratkaisuun, jossa veloitetaan jatkamaan pakkotäytäntöönpanoa.

18 Ennakkoratkaisua pyytäneellä tuomioistuimella on epäilyjä siitä, onko kyseinen kansallinen lainsäädäntö direktiivin 93/13 tarkoituksena olevan kuluttajien suojaamista koskevan tavoitteen ja perusoikeuskirjan 47 artiklassa vahvistetun tehokkaita oikeussuojakeinoja koskevan oikeuden

mukainen. Kyseinen tuomioistuin korostaa, että mainitun muutoksenhakukeinon antamisella velallisille saattaisi olla sitäkin ratkaisevampi merkitys sen vuoksi, että pääasiassa kyseessä olevan lainasopimuksen tiettyjä ehtoja voitaisiin pitää direktiivin 93/13 3 artiklan 1 kohdassa tarkoitetulla tavalla 'kohtuuttomina'."

- 14 Audiencia Provincial de Castellón päätti siis esittää unionin tuomioistuimelle ennakkoratkaisukysymyksiä, jotka koskivat nimenomaan kyseistä kysymyksenasettelua.
- 15 Unionin tuomioistuin vastasi tuomiolla Sánchez Morcillo ja Abril García (C-169/14, EU:C:2014:2099), että direktiivin 93/13 7 artiklan 1 kohtaa, kun sitä luetaan yhdessä perusoikeuskirjan 47 artiklan kanssa, on tulkittava siten, että se on esteenä pääasiassa kyseessä olevan kaltaiselle täytäntöönpanokeinojen järjestelmälle, jonka mukaan pääasiakysymystä käsittelevä tuomioistuin ei voi keskeyttää kiinnitetyn kiinteistön ulosmittausmenettelyä vaan voi lopullisessa ratkaisussaan korkeintaan myöntää korvauksen kuluttajalle aiheutuneesta vahingosta, kun kyseinen ulosmittausvelallisen asemassa oleva kuluttaja ei voi hakea muutosta päätökseen, jolla hänen tätä ulosmittausta vastaan esittämänsä väite hylätään, kun taas ulosmittausvelkojan asemassa oleva elinkeinonharjoittaja voi turvautua tähän muutoksenhakukeinoon sellaisen päätöksen osalta, jolla menettely keskeytetään tai jolla määrätään kohtuuttoman sopimusehdon soveltamatta jättämisestä.
- 16 Kyseisen tuomion julistamisen jälkeen Espanjan lainsäätäjät muutti asetuksella 11/2014 siviiliprosessilain 695 §:n 4 momenttia.
- 17 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin, jossa muutoksenhakumenettelyä on jatkettu, toteaa, että kyseisen muutoksen johdosta kuluttajat voivat hakea muutosta määräykseen, jolla ulosmittausta vastaan esitetty väite hylätään, kuitenkin yksinomaan silloin, kun ensimmäinen oikeusaste ei ole hyväksynyt ulosmittausperusteena olevan sopimusehdon kohtuuttomuuteen perustuvaa vastustamisperustetta, kun taas kyseisen muutoksen mukaan elinkeinonharjoittajat voivat hakea muutosta mihin tahansa päätökseen, jolla menettely keskeytetään, siitä riippumatta, mihin vastustamisperusteeseen kyseinen päätös perustuu.
- 18 Mainitulla tuomioistuimella on siis edelleen epäilyjä tällaisen kansallisen säännöksen – jonka johdosta sen olisi hylättävä pääasian valittajien tekemä valitus – yhteensoveltuvuudesta direktiivin 93/13, kun sitä luetaan yhdessä perusoikeuskirjan 47 artiklassa taattua asianosaisten prosessuaalista yhdenvertaisuutta koskevan periaatteen sekä perusoikeuskirjan 34 artiklan 3 kohdassa vahvistetun asuntoa koskevan oikeuden ja perusoikeuskirjan 7 artiklassa vahvistetun yksityis- ja perhe-elämää koskevan oikeuden kanssa, tavoitteena olevan kuluttajansuojan kanssa.
- 19 Tässä tilanteessa Audiencia Provincial de Castellón päätti lykätä asian käsittelyä ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavan ennakkoratkaisukysymyksen:

"Onko [direktiivin 93/13] 7 artiklan 1 kohtaa, kun sitä luetaan yhdessä [perusoikeuskirjan] 47 artiklan, 34 artiklan 3 kohdan ja 7 artiklan kanssa, tulkittava siten, että se on esteenä sellaiselle [muutetun] siviiliprosessilain 695 §:n 4 momentin kaltaiselle kansalliselle prosessioikeudelliselle säännökselle, jossa säädetään muutoksenhakuoikeudesta kiinnitetyn tai pantatun omaisuuden ulosmittauksesta esitetystä vastustamisperusteesta tehtyyn päätökseen ja jossa annetaan mahdollisuus hakea muutosta ainoastaan sellaiseen päätökseen, jolla menettely keskeytetään tai jolla määrätään kohtuuttoman sopimusehdon soveltamatta jättämisestä tai hylätään sopimusehdon kohtuuttomuuteen perustuva vastustamisperuste, minkä välittömänä seurauksena on se, että elinkeinonharjoittajan asemassa olevalla velkojalla on enemmän muutoksenhakukeinoja kuin kuluttajan asemassa olevalla velallisella?"
- 20 Audiencia Provincial de Castellón pyysi 27.11.2014, että asia käsitellään Euroopan unionin tuomioistuimen perussäännön 23 a artiklassa ja unionin tuomioistuimen työjärjestyksen 105 artiklan 1 kohdassa määrättyssä nopeutetussa menettelyssä. Kyseisen tuomioistuimen mukaan erityinen kiireellisyys perustuu siihen, että pääasiassa kyseessä olevan kiinnitetyn kiinteistön

ulosmittausmenettelyn kohteena on ulosmittausvelallisen asemassa olevien kuluttajien vakinainen asunto, mikä aiheuttaa vaaran kyseisen asunnon menettämisestä ja saattaa mainitut kuluttajat ja heidän perheensä erityisen epävakaiseen tilanteeseen.

Ennakkoratkaisukysymyksen tarkastelu

- 21 Työjärjestyksen 99 artiklan mukaan on niin, että jos ennakkoratkaisukysymys on samanlainen kuin kysymys, johon unionin tuomioistuin on jo antanut ratkaisun, tai jos kysymykseen annettava vastaus on selvästi johdettavissa oikeuskäytännöstä tai jos ennakkoratkaisukysymykseen annettavasta vastauksesta ei ole perusteltua epäilystä, unionin tuomioistuin voi esittelevän tuomarin ehdotuksesta ja julkisasiamiestä kuultuaan milloin tahansa päättää ratkaista asian perustellulla määräyksellä.
- 22 Kyseistä artiklaa on sovellettava nyt käsiteltävässä asiassa.
- 23 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee ennakkoratkaisukysymyksellään lähinnä, onko direktiivin 93/13 7 artiklaa, kun sitä luetaan yhdessä perusoikeuskirjan 7 artiklan, 34 artiklan 3 kohdan ja 47 artiklan kanssa, tulkittava siten, että se on esteenä sellaiselle pääasiassa kyseessä olevan kaltaiselle kansalliselle säännökselle, jonka mukaan kuluttaja voi ulosmittausvelallisena kiinnitetyn kiinteistön ulosmittausmenettelyssä hakea muutosta ulosmittausta vastaan esitetyn väitteen hylkäämisestä tehtyyn päätökseen yksinomaan silloin, kun ensimmäinen oikeusaste ei ole hyväksynyt ulosmittausperusteena olevan sopimusehdon kohtuuttomuuteen perustuvaa vastustamisperustetta, kun taas elinkeinoharjoittaja voi sitä vastoin hakea muutosta mihin tahansa päätökseen, jolla menettely keskeytetään, siitä riippumatta, mihin vastustamisperusteeseen kyseinen päätös perustuu.
- 24 Tässä yhteydessä on aluksi huomautettava, että vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan direktiivillä 93/13 toteutettu suojajärjestelmä perustuu ajatukseen siitä, että kuluttaja on elinkeinoharjoittajaan nähden heikompi osapuoli sekä neuvotteluaseman että tietojen puolesta (tuomio Aziz, C-415/11, EU:C:2013:164, 44 kohta ja tuomio Sánchez Morcillo ja Abril García, C-169/14, EU:C:2014:2099, 22 kohta).
- 25 Tämän heikomman aseman takia kohtuuttomat ehdot eivät kyseisen direktiivin 6 artiklan 1 kohdan mukaan sido kuluttajia. Kyseessä on pakottava säännös, jolla pyritään korvaamaan muodollinen tasapaino, joka sopimuksessa perustetaan sopimuspuolten oikeuksien ja velvollisuuksien välille, todellisella tasapainolla, jolla voidaan palauttaa sopimuspuolten välinen yhdenvertaisuus (tuomio Sánchez Morcillo ja Abril García, C-169/14, EU:C:2014:2099, 23 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 26 Tätä varten direktiivin 93/13 7 artiklan 1 kohdassa jäsenvaltioille asetetaan velvollisuus varmistaa, että niiden kansallisessa oikeusjärjestyksessä on riittäviä ja tehokkaita keinoja kohtuuttomien ehtojen käytön lopettamiseksi kuluttajan ja elinkeinoharjoittajan välisissä sopimuksissa (tuomio Baczó ja Vizsnyiczai, C-567/13, EU:C:2015:88, 39 kohta).
- 27 Unionin tuomioistuin on tässä asiayhteydessä jo useaan otteeseen todennut, että kansallisilla tuomioistuimilla on velvollisuus viran puolesta arvioida, onko mainitun direktiivin soveltamisalaan kuuluva sopimusehto kohtuuton, ja näin korjata kuluttajan ja elinkeinoharjoittajan välillä vallitsevaa epätasapainoa aina silloin, kun tuomioistuimella on käytössään tämän tutkinnan edellyttämät oikeudelliset seikat ja tosiseikat (tuomio Sánchez Morcillo ja Abril García, C-169/14, EU:C:2014:2099, 24 kohta).
- 28 Kiinnitetyn kiinteistön ulosmittausmenettelyjen kaltaisiin kansallisiin täytäntöönpanomenettelyihin sovelletaan tästä unionin tuomioistuimen oikeuskäytännöstä johdettavia vaatimuksia, joilla pyritään kuluttajan tehokkaaseen suojelemiseen (tuomio Sánchez Morcillo ja Abril García, C-169/14, EU:C:2014:2099, 25 kohta).

- 29 Unionin tuomioistuimen on erityisesti todettava jo katsoneen, että direktiiviä 93/13 on tulkittava siten, että se on esteenä jäsenvaltion lainsäädännölle, jossa ei säädetä kiinnitetyn kiinteistön ulosmittausmenettelyssä sovellettavista, ulosmittausperusteena olevan sopimusehdon kohtuuttomuuteen perustuvista vastustamisperusteista ja jonka mukaan pääasiamenettelyn tuomioistuin, joka on toimivaltainen arvioimaan tällaisen ehdon kohtuuttomuutta, ei voi määrätä turvaamistoimista, kuten muun muassa mainitun ulosmittausmenettelyn keskeyttämisestä, vaikka tällaisista toimista määrääminen olisi tarpeen sen lopullisen ratkaisun täyden tehokkuuden takaamiseksi (tuomio Aziz, C-415/11, EU:C:2013:164, 64 kohta).
- 30 Unionin tuomioistuin on myös tulkinnut direktiiviä 93/13 siten, että se on esteenä kansalliselle säännöstölle, joka ei anna kiinnitetyn kiinteistön ulosmittausmenettelyssä täytäntöönpanosta vastaavalle tuomioistuimelle mahdollisuutta arvioida viran puolesta tai kuluttajan vaatimuksesta sellaisen ehdon kohtuuttomuutta, joka on otettu velanmaksuvaatimuksen perusteena olevaan ja täytäntöönpanoperusteena toimivaan sopimukseen, eikä määrätä esimerkiksi täytäntöönpanon keskeyttämisen kaltaisista turvaamistoimista silloin, kun turvaamistoimien määrääminen on tarpeen asianomaista pääasiakysymystä käsittelevän tuomioistuimen, jolla on toimivalta selvittää mainitun ehdon kohtuuttomuus, lopullisen ratkaisun täyden tehokkuuden takaamiseksi (määräys Banco Popular Español ja Banco de Valencia, C-537/12 ja C-116/13, EU:C:2013:759, 60 kohta).
- 31 Unionin tuomioistuin on tältä kannalta katsoen täsmentänyt, että direktiivin 93/13 7 artiklan 1 kohta, kun sitä luetaan yhdessä perusoikeuskirjan 47 artiklan kanssa, on esteenä täytäntöönpanokeinojen järjestelmälle, jonka mukaan pääasiakysymystä käsittelevä tuomioistuin ei voi keskeyttää kiinnitetyn kiinteistön ulosmittausmenettelyä vaan voi lopullisessa ratkaisussaan korkeintaan myöntää korvauksen kuluttajalle aiheutuneesta vahingosta, kun kyseinen ulosmittausvelallisen asemassa oleva kuluttaja ei voi hakea muutosta päätökseen, jolla hänen tätä ulosmittausta vastaan esittämänsä väite hylätään, kun taas ulosmittausvelkojan asemassa oleva elinkeinonharjoittaja voi turvautua tähän muutoksenhakukeinoon sellaisen päätöksen osalta, jolla menettely keskeytetään tai jolla määrätään kohtuuttoman sopimusehdon soveltamatta jättämisestä (tuomio Sánchez Morcillo ja Abril García, C-169/14, EU:C:2014:2099, 51 kohta).
- 32 Nyt käsiteltävässä tapauksessa esitettyyn kysymykseen annettava vastaus on selvästi johdettavissa unionin tuomioistuimen oikeuskäytännössä näiden eri seikkojen osalta annetuista tiedoista siltä osin kuin kysymys koskee lähinnä sitä, onko siviiliprosessilain 695 §:n 4 momenttiin unionin tuomioistuimen tuomion Sánchez Morcillo ja Abril García (C-169/14, EU:C:2014:2099) johdosta tehty lainsäädäntömuutos ristiriidassa mainitusta tuomiosta seuraavan direktiivin 93/13 tulkinnan kanssa.
- 33 Tässä tarkoituksessa on huomautettava, että vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan on niin, että jos kansallisia pakkotäytäntöönpanomenetelmiä ei ole yhdenmukaistettu, jäsenvaltioiden asiana on niille kuuluvan menettelyllisen autonomian periaatteen nojalla säätää sisäisessä oikeusjärjestyksessään yksityiskohtaisista säännöistä, jotka koskevat kuluttajasopimusehtojen hyväksyttävyydestä annettua päätöstä koskevan muutoksenhakuoikeuden täytäntöönpanoa kiinnitetyn kiinteistön ulosmittausmenettelyn yhteydessä, kuitenkin sillä edellytyksellä, etteivät ne ole epäedullisempia kuin ne, jotka koskevat samankaltaisia jäsenvaltion kansallisen oikeuden soveltamisalaan kuuluvia tilanteita (vastaavuusperiaate), eivätkä sellaisia, että unionin oikeudessa kuluttajille tunnustettujen oikeuksien käyttäminen on käytännössä mahdotonta tai suhteettoman vaikeaa (tehokkuusperiaate) (tuomio Sánchez Morcillo ja Abril García, C-169/14, EU:C:2014:2099, 31 kohta).
- 34 Vastaavuusperiaatteesta on todettava, että unionin tuomioistuimella ei ole tiedossaan mitään sellaista seikkaa, joka voisi antaa aiheen epäillä pääasiassa kyseessä olevan kansallisen säännösten yhdenmukaisuutta kyseisen periaatteen kanssa.
- 35 Tehokkuusperiaatteesta on muistutettava unionin tuomioistuimen jo todenneen, että kaikkia sellaisia tapauksia, joissa on kyse siitä, tekeekö kansallinen menettelysäännös unionin oikeuden soveltamisen mahdolliseksi tai suhteettoman vaikeaksi, on tarkasteltava ottaen huomioon tämän säännön merkitys

- koko menettelyssä, sen kulku sekä sen erityispiirteet eri kansallisissa elimissä. Tältä kannalta katsoen on otettava huomioon kansallisen tuomioistuinjärjestelmän perustana olevat periaatteet, joita ovat muun muassa puolustautumisoikeuksien suojaaminen, oikeusvarmuuden periaate sekä oikeudenkäynnin moitteeton kulku (tuomio Sánchez Morcillo ja Abril García, C-169/14, EU:C:2014:2099, 34 kohta).
- 36 Jäsenvaltioiden velvollisuuteen taata niiden oikeuksien tehokkuus, joita yksityisillä on direktiiviin 93/13 perusteella kohtuuttomien sopimusehtojen käyttöä vastaan, sisältyy siten vaatimus tuomioistuimen tarjoamasta oikeussuojasta, joka on taattu myös perusoikeuskirjan 47 artiklassa, jota kansallisten tuomioistuinten on noudatettava. Tämän oikeussuojan on koskettava sekä niiden tuomioistuinten nimeämistä, jotka ovat toimivaltaisia tutkimaan unionin oikeuteen perustuvat asiat, että tällaisia menettelyjä koskevien sääntöjen määrittämistä (tuomio Sánchez Morcillo ja Abril García, C-169/14, EU:C:2014:2099, 35 kohta).
- 37 Tässä yhteydessä on huomautettava, että tuomion Aziz (C-415/11, EU:C:2013:164) julistamisen jälkeen siviiliprosessilain pykälä, jotka koskevat kiinnitettyyn tai pantattuun omaisuuteen liittyvää täytäntöönpanomenettelyä, muutettiin lailla 1/2013 sisällyttämällä siviiliprosessilain 695 §:n 1 momenttiin velallisen mahdollisuus vastustaa kiinnitetyn kiinteistön ulosmittausta ulosmittausperusteena olevan sopimusehdon kohtuuttomuuden perusteella.
- 38 Tässä yhteydessä myös asetuksella 11/2014 muutettiin siviiliprosessilain 695 §:n 4 momenttia tuomion Sánchez Morcillo ja Abril García (C-169/14, EU:C:2014:2099) noudattamiseksi.
- 39 On selvää, että kyseisessä näin muutetussa säännöksessä kuluttajalle myönnetään todellakin oikeus hakea muutosta täytäntöönpanosta vastaavan tuomioistuimen päätökseen, jolla hylätään hänen ulosmittausta vastaan esittämänsä väite, kun väite perustuu velanmaksuvaatimuksen perusteena olevaan ja täytäntöönpanoperusteena toimivaan sopimukseen sisältyvän ehdon direktiivin 93/13 3 artiklassa tarkoitettuun kohtuuttomuuteen.
- 40 Mainitulla näin muutetulla säännöksellä käyttöön otetussa prosessijärjestelmässä täytäntöönpanosta vastaava tuomioistuin voi tästä syystä arvioida ennen täytäntöönpanomenettelyn lopettamista, jolloin kyse on kaksiasteisesta menettelystä, sellaisen sopimusehdon kohtuuttomuutta, joka voi olla saatavan perustana tai muodostaa ulosmittausperusteen, ja mainittu tuomioistuin voi tässä viimeksi mainitussa tilanteessa todeta vireillä olevan kiinnitetyn kiinteistön ulosmittausmenettelyn itsessään pätemättömäksi.
- 41 Tämän johdosta tuomioon Sánchez Morcillo ja Abril García (C-169/14, EU:C:2014:2099, 43 kohta) johtaneen asian taustalla kyseessä olleesta prosessijärjestelmästä poiketen mainitulle kuluttajalle tai hänen perheelleen ei tällaisen kansallisen säännöksen johdosta synny enää riskiä siitä, että hän menettää asuntonsa sen pakkomyynnin seurauksena, tilanteessa, jossa pääasiakysymystä käsittelevä tuomioistuin ei voi keskeyttää kiinnitetyn kiinteistön ulosmittausmenettelyä ja jossa täytäntöönpanosta vastaava tuomioistuin on mahdollisesti ja enintään suorittanut tällaisen sopimusehdon, johon elinkeinonharjoittajan vaatimus perustuu, pätevyyttä koskevan summaarisen tarkastelun.
- 42 Kuten ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin on korostanut, muutetun siviiliprosessilain 695 §:n 4 momentissa kuluttajalle tosin myönnetään oikeus hakea muutosta päätökseen, jolla hylätään väite, joka perustuu sellaisen ehdon kohtuuttomuuteen, joka on otettu velanmaksuvaatimuksen perusteena olevaan ja täytäntöönpanoperusteena toimivaan sopimukseen, samalla kun siinä suljetaan pois mahdollisuus hakea muutosta päätökseen, jolla väite hylätään, jos väite perustuu muihin muutetun siviiliprosessilain 695 §:n 1 momentissa lueteltuihin perusteisiin. Kyseinen tuomioistuin täsmentää tältä osin, ettei tällaiseen muutoksenhakuoikeuden rajoittamiseen voida sitä vastoin vedota elinkeinonharjoittajaa vastaan, joka voi ulosmittausvelkojan asemassa hakea muutosta mihin tahansa päätökseen, jolla ulosmittaus keskeytetään, siitä riippumatta, mihin vastustamisperusteeseen kyseinen päätös perustuu.

- 43 Tässä yhteydessä on kuitenkin riittävää huomauttaa, että direktiivin 93/13 soveltamisala koskee ainoastaan kuluttajien suojelemista kuluttajien elinkeinonharjoittajien kanssa tekemiin sopimuksiin sisältyvien kohtuuttomien ehtojen käyttämiseltä.
- 44 Tämän perusteella kysymyksenasettelu, joka koskee sitä, että kuluttajilla ei ole pääasiassa kyseessä olevan kansallisen säännösten nojalla oikeutta hakea muutosta väitteen hylkäämisestä tehtyyn päätökseen, joka perustuu johonkin muuhun vastustamisperusteeseen kuin ulosmittausperusteena olevan sopimusehdon kohtuuttomuuteen, ei kuulu kyseisen direktiivin soveltamisalaan eikä sillä voida siis heikentää direktiivillä tavoitellun kaltaisen kuluttajansuojan tehokkuutta.
- 45 Tästä seuraa, että muutetun siviiliprosessilain 695 §:n 4 momentilla taataan vastedes kuluttajille täydellinen ja riittävä muutoksenhakukeino, joka on siis kiinnitetyn kiinteistön ulosmittausmenettelyn yhteydessä direktiivin 93/13 7 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu riittävä ja tehokas keino sellaisen virallisen asiakirjan, johon sisältyy kiinteistön kiinnitys ja johon elinkeinonharjoittajan käynnistämä vakuutena olevan kiinteistön ulosmittaus perustuu, sisältämän kohtuuttoman ehdon soveltamisen lopettamiseksi.
- 46 Tältä kannalta katsoen on vielä todettava, että sen lainkäyttömenettelyn erityispiirteet, jota käydään täytäntöönpanosta vastaavassa espanjalaisessa tuomioistuimessa, eivät muodosta enää asetuksella 11/2014 tehdyn muutoksen jälkeen tekijää, joka saattaa vaikuttaa siihen oikeussuojaan, joka kuluttajien on saatava direktiivin 93/13 mainitun 7 artiklan 1 kohdan nojalla, kun sitä luetaan yhdessä perusoikeuskirjan 7 artiklassa taattujen yksityis- ja perhe-elämän kunnioittamista koskevan oikeuden ja kodin kunnioittamista koskevan oikeuden sekä sen asianosaisten prosessuaalisen yhdenvertaisuuden periaatteen kanssa, joka kuuluu olennaisena osana perusoikeuskirjan 47 artiklassa tarkoitettun tehokkaan tuomioistuimen tarjoaman oikeussuojan periaatteeseen (ks. tuomio Sánchez Morcillo ja Abril García, C-169/14, EU:C:2014:2099, 48 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 47 Ensimmäiseksi on näet korostettava, että kiinnitetyn kiinteistön ulosmittausta koskevassa Espanjan prosessijärjestelmässä, kun sitä tarkastellaan kokonaisuutena ja sellaisena kuin sitä sovelletaan pääasiassa, kuluttajalle ei yhtäältä synny riskiä siitä, että hän voisi menettää asuntonsa lopullisesti ja peruuttamattomasti pakkotäytäntöönpanossa jo ennen kuin tuomioistuin on voinut arvioida sen sopimusehdon kohtuuttomuutta, johon elinkeinonharjoittaja perustaa kiinnitetyn kiinteistön ulosmittausta koskevan hakemuksensa. Kuten toisaalta tämän määräyksen 40 ja 41 kohdassa on todettu, kyseisellä prosessijärjestelmällä vahvistetaan tehokkaasti tuomioistuINVALVONTAA tässä suhteessa, koska sen mukaan muutoksenhakutuomioistuin voi tarkastaa, jolloin kyse on kaksiasteisesta menettelystä, täytäntöönpanosta vastaavan tuomioistuimen tällaisesta ehdosta ensimmäisessä oikeusasteessa suorittaman tutkinnan perusteltavuuden.
- 48 Siltä osin kuin toiseksi on kyse asianosaisten prosessuaalisen yhdenvertaisuuden periaatteen noudattamisesta direktiivin 93/13 soveltamisalaan kuuluvien kohtuuttomien ehtojen käyttämisestä vastaan pääasiassa kyseessä olevan kaltaisessa kansallisessa kiinnitetyn kiinteistön ulosmittausmenettelyssä on samoin todettava, että siviiliprosessilain 695 §:n 4 momentin muuttamisen jälkeen mainitussa espanjalaisessa prosessijärjestelmässä tarjotaan todellakin kuluttajalle kohtuullinen mahdollisuus panna kyseisestä direktiivistä johtuviin oikeuksiin perustuva oikeudenkäynti vireille edellytyksin, jotka eivät saata kuluttajaa ulosmittausvelkojan asemassa olevaan elinkeinonharjoittajaan nähden selvästi epäedullisempaan asemaan (ks. a contrario tuomio Sánchez Morcillo ja Abril García, C-169/14, EU:C:2014:2099, 49 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 49 Tässä yhteydessä ei lopuksi ole tarpeen ottaa kantaa ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen pyytämään direktiivin 93/13 7 artiklan 1 kohdan, kun sitä luetaan yhdessä perusoikeuskirjan 34 artiklan 3 kohdan kanssa, tulkintaan. Koska kyseisessä perusoikeuskirjan määräyksessä ei taata oikeutta asuntoon – toisin kuin ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin on huomauttanut – vaan ”oikeu[s] toimeentuloturvaan ja asumisen tukeen” SEUT 153 artiklaan perustuvien sosiaalipolitiikkojen yhteydessä, tällainen tulkinta ei ole merkityksellisen pääasian oikeudenkäynnin ratkaisemisen kannalta.

- 50 Näiden seikkojen perusteella kysymykseen on vastattava, että direktiivin 93/13 7 artiklan 1 kohtaa, kun sitä luetaan yhdessä perusoikeuskirjan 7 ja 47 artiklan kanssa, on tulkittava siten, ettei se ole esteenä sellaiselle pääasiassa kyseessä olevan kaltaiselle kansalliselle säännökselle, jonka mukaan kuluttaja voi ulosmittausvelallisena kiinnitetyn kiinteistön ulosmittausmenettelyssä hakea muutosta ulosmittausta vastaan esitetyn väitteen hylkäämisestä tehtyyn päätökseen yksinomaan silloin, kun ensimmäinen oikeusaste ei ole hyväksynyt ulosmittausperusteena olevan sopimusehdon kohtuuttomuuteen perustuvaa vastustamisperustetta, ja näin on siitä huolimatta, että elinkeinoharjoittaja voi sitä vastoin hakea muutosta mihin tahansa päätökseen, jolla menettely keskeytetään, siitä riippumatta, mihin vastustamisperusteeseen kyseinen päätös perustuu.

Oikeudenkäyntikulut

- 51 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely unionin tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (ensimmäinen jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

Kuluttajasopimusten kohtuuttomista ehdoista 5.4.1993 annetun neuvoston direktiivin 93/13/ETY 7 artiklan 1 kohtaa, kun sitä luetaan yhdessä Euroopan unionin perusoikeuskirjan 7 ja 47 artiklan kanssa, on tulkittava siten, ettei se ole esteenä sellaiselle pääasiassa kyseessä olevan kaltaiselle kansalliselle säännökselle, jonka mukaan kuluttaja voi ulosmittausvelallisena kiinnitetyn kiinteistön ulosmittausmenettelyssä hakea muutosta ulosmittausta vastaan esitetyn väitteen hylkäämisestä tehtyyn päätökseen yksinomaan silloin, kun ensimmäinen oikeusaste ei ole hyväksynyt ulosmittausperusteena olevan sopimusehdon kohtuuttomuuteen perustuvaa vastustamisperustetta, ja näin on siitä huolimatta, että elinkeinoharjoittaja voi sitä vastoin hakea muutosta mihin tahansa päätökseen, jolla menettely keskeytetään, siitä riippumatta, mihin vastustamisperusteeseen kyseinen päätös perustuu.

Allekirjoitukset